

АЗВОНИ ЛЕМКОКІШЧИНИ

№ 2 (81)
березень-червень
2012 р.

Газета заснована
29 квітня 1994 року

ЧАСОПИС ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА «ЛЕМКІВЩИНА»

V. КОНГРЕС СФУЛО

м. Горлиці, Польща. 12-13 травня 2012 р.

Члени Президії СФУЛО.
Сидять: Іван Лаба і Софія Федина

Софія Федина –
голова СФУЛО

Члени Контрольної Комісії СФУЛО

Президія V. Конгресу СФУЛО

ПРЕЗИДІЯ СФУЛО

Обрана на V. Конгресі у Горлицях
12.05.2012 р.

Софія ФЕДИНА, Україна – Голова СФУЛО.

Члени Президії:

Канада: Адам СТЕЦЬ – заступник Голови на Америку,
Максим МАСЛЕЙ.

Польща: Стефан ГЛАДИК – заступник Голови на Європу,
Еміль ГОЙСАК.

Сербія: Богдан ВІСЛАВСЬКИЙ,
Йоаким ГРУБЕНЯ.

Словаччина: Петро СОКОЛ,
Іван ЛАБА.

США: Зенко ГАЛЬКОВИЧ,

Стефан ГОВАНСЬКИЙ,
Андрій ХОМІК.

Україна: Олександр ВЕНГРИНОВИЧ,
Степан КРИНИЦЬКИЙ – відповідальний секретар,
Степан МАЙКОВИЧ,
Юрій МАРКАНИЧ – відповідальний за «Молоду Лемківщину».

Хорватія: Любіца МОРГАН.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ігор ДУДА, Україна – голова
Петро ВІРХНЯНСЬКИЙ, Польща
Богдан КИКТА, США
Іван ЛУКАЧ, Словаччина
Велимир ПАПЛАЦКО, Сербія
Андрій РОТКО, Канада

Виступає О. Венгринович –
голова ВУТЛ

З історії СФУЛО.
У 1932 р. при товаристві «Просвіта» у Львові повстала спеціальна Лемківська Комісія, завданням якої було встановити зв'язки з лемківською громадою в Америці та зацікавити її долею Лемківщини. Організоване життя лемків у Західній діаспорі почалося із 130-особового «Комітету Оборони Лемків», створеного 3 жовтня 1933 р. в Нью-Йорку. Відтак Комітет 4 серпня 1935 р. започаткував Організацію Оборони Лемківщини (скор. ООЛ) – світову спільноту лемків. Перший лемківський з'їзд відбувся 6 червня 1936 р. у Філадельфії.
У 1973 р. з ініціативи ООЛ у США створена Світова Федерація Лемків (скор. СФЛ). До її складу також увійшло Об'єднання Лемків Канади. У 1979 р. створена Федерація Дослідження Лемківщини (скор. ФДЛ) в США. 7 листопада 1981 р. в м. Стемфорд (США) відкрито Український Лемківський Музей.
У 1997 р. СФЛ перейменована на Світову Федерацію Українських Лемківських Об'єднань (скор. СФУЛО). Федерація об'єднує автохтонних лемків-русинів-українців Польщі, України, Словаччини, а також вихідців із Лемківщини в Хорватії, Сербії, США і Канаді. Програмною метою Федерації є етнічне відродження Лемківщини, збереження, розвиток і популяризація самообутньої духовної і матеріальної історії та культури лемків – етнографічної групи українського народу, на теренах історичної Батьківщини і в країнах їх проживання.
Відомо, що до 1939 р. чисельність лемків-русинів у світі сягала близько 1 623 000 осіб, у т.ч. Закарпаття – 640 тис., США і Канада – 620 тис., Польща – 140 тис., Словаччина – 130 тис.

I. Конгрес СФЛ відбувся 8-10 жовтня 1993 р. у Львові в актовому залі Політехнічного інституту. До Федерації приєдналися Об'єднання Лемків Польщі, Союз Русинів-Українців Словаччини і Товариство «Лемківщина» в Україні. У засіданнях Конгресу взяли участь 63 делегати з України, Польщі, Словаччини, США і Канади, а також більше 470 гостей. Обговорено програмні завдання і прийнято нову редакцію Статуту. Обрані керівні органи СФЛ: Голова – проф. Іван Гвозда зі США, заступники – Марія Дупляк на Америку, проф. Орест Чабан на Європу, Президія – у кількості 14 осіб, Контрольна Комісія – 7 осіб. На закінчення проф. І. Гвозда виступив із підсумковою доповіддю «До програмних засад СФЛ». Згодом матеріали Першого Конгресу були видані окремою збіркою (Львів, 2007. – 240 с.).

II. Конгрес СФЛ проходив 8-10 серпня 1997 р. в актовому залі університету «Львівська Політехніка». Напередодні, 7 серпня проводилася нарада делегатів лемківських об'єднань. Зі звітом про проведену роботу виступив проф. Іван Гвозда (США). Змінена назва СФЛ на СФУЛО як така, що краще відображає суть громадської організації. Головою СФУЛО обраний Теодозій Старак (перший посол України в Польщі), почесним Головою – проф. Іван Гвозда. Заступниками голови стали Марія Дупляк (США) і Олександр Маслей (Польща). У 1999 р. Т. Старак подав заяву Президії, яка засідала у Ждині (Польща), з проханням увільнити його від обов'язків Голови за станом здоров'я. Керівництво Федерації перебрало на себе відповідальний секретар проф. Іван Щерба зі Львова.

III. Конгрес СФУЛО 17-19 травня 2002 р. відбувся у Києві в Українському Домі та «Експоцентрі України». Він зібрав 42 делегати із шести країн: у Федерацію вступив Союз Русинів Хорватії та Югославії. Затверджена Програма етнічного відродження Лемківщини. Головою СФУЛО обрано проф. Івана Щербу (Україна), заступниками – Марія Дупляк на Америку і Стефан Гладик на Європу. Обрано 28 членів Президії та 7 членів Контрольної Комісії.

IV. Конгрес СФУЛО проходив 4-6 травня 2007 р. у Львові. Він співпав із 60-ю річницею акції «Вісла». На попередньому засіданні Президії і Контрольної Комісії проф. І. Щерба відмовився очолювати Федерацію на другу каденцію. 5 травня в обласній філармонії урочисто відкрито форум лемків, яких представляли 72 делегати зі семи країн та близько 400 гостей. Головою СФУЛО обрано доц. Володимира Ропецького зі Львова, заступниками – Марія Дупляк на Америку і Стефан Клапик на Європу. Членами Президії на наступний термін обрані по 5 діячів від кожного суб'єкта Федерації і по одному – в Контрольну Комісію. У лютому 2011 р.

Закінчення на с. 2.

V. КОНГРЕС СФУЛО

Початок на с. 1.

доц. В. Ропецький склав зі себе повноваження Голови СФУЛО з особистих мотивів. Президія на засіданні 7.05.2011 р в Горлицях доручила виконувати обов'язки Голови Івану Лабі (Словаччина).

V. Конгрес СФУЛО (м. Горлиці, Польща, 12-13 травня 2012 р.) проходить у рамках відзначення 65-роковин акції «Вісла». Лейтмотивом зібрання були слова Б. І. Антонича «До тебе, Батьківщино – земле вічна, ведуть усі стежки, усі дороги».

Напередодні Конгресу, 11 травня в Центрі культури імені Б. І. Антонича проводилася Міжнародна наукова конференція «Карпатський регіон: історія, мова, культура», організована Науковим гуртком українців Ягеллонського Університету та Об'єднанням Лемків Польщі. В конференції взяли участь 26 науковців з Польщі, України і Словаччини. Зацікавленість, зокрема, викликала доповідь Софії Федина зі Львова «Бути Лемком» – феномен збереження свого «я»: історія, культура, ідентичність». Там же діяла документальна виставка «Поляки – Українці. 1939-1947» із матеріалів Інституту Національної пам'яті у Любліні.

Протягом двох з половиною годин у будинку «Двір Карваціанів» під проводом в.о. Голови СФУЛО Івана Лабі проходило останнє засідання Президії. На ньому були присутні 19 членів Президії, 2 – Контрольної Комісії та 9 запрошених. Обговорювалися організаційні питання Конгресу, уточнювалися окремі пункти проекту Статуту. Члени Президії остаточно визначилися про назву керівного органу як «Президія», а вибори Голови СФУЛО проводити на Конгресі: 14 осіб проголосували «за», 5 – «проти». На просьбу делегації США введена одна додаткова кандидатура члена Президії як заступника Голови на Америку. Пропозицію підтримали 17 осіб.

12 травня о 10-й год. у «Дворі Карваціанів» зібрання почали зі спільної молитви, яку промовляв о. Іван Піпка з Криниці. В. о. Голови СФУЛО Іван Лабі (Словаччина) оголосив про присутніх делегатів, назвав іменитих гостей з Польщі та з-за кордону, наявність преси і відкрив Конгрес. Головуючий Стефан Гладик – голова Об'єднання Лемків Польщі, запропонував вшанувати хвилиною мовчання пам'ять невинних жертв акції «Вісла», зачитав Порядок денний і запросив за стіл робочої президії голів суб'єктів Федерації – Петра Сокола (Словаччина), Богдана Віславського (Сербія), Зенона Гальковича (США), Олександра Венгриновича (Україна), Адама Стеця (Канада). Представники від Хорватії відсутні через внутрішні причини. Сформовані робочі комісії – Статутна, Лічильна, Номінаційна, Резолюційна, Мандатна, Редакційна, в які увійшли по 3-4 делегати від шести держав.

Іван Лабі у своєму звіті наголосив, що Конгрес приурочений до річчів акції «Вісла». Уряд Польщі повинен засудити цю акцію. Перекручення на ґрунті «політичного русинства». Лист до П. Магочі. Питання поточної роботи Президії. Проведені засідання в Україні, Польщі, Хорватії, Сербії. Допрацювання Статуту та необхідність його прийняття. Проблеми збереження етнографічної групи лемків. Піднесення рівня діяльності лемківських об'єднань. Робота ООЛ в Америці в обороні лемківських справ. Лемківські періодичні видання, друкована література, їх значення. Наукові видання Музею української культури в Свиднику, ФДЛ у Львові. Новітню історію Лемківщини пише М. Сополига. Наукові конференції в Ужгороді, Свиднику, Львові, Руському Керестурі, Львові, Горлицях. Святування 100-літнього ювілею Б. І. Антонича. Результати масових заходів-фестивалів: «Лемківська Ватра» в Ждині, Монастирській, Свиднику, які приваблюють до себе молодь. Мистецькі виставки художників-професіоналів і народних майстрів. Зосередження уваги на потреби молоді. Позитивна діяльність молодіжної організації у Львові. Нам бракує молодих провідників-лідерів. Дух українства допоміг простояти асиміляції. У цій благородній справі є місце для кожного лемка.

Зі звітом Контрольної Комісії виступив її голова Степан Криницький з Івано-Франківська. Складність звітування. Голова СФУЛО достроково склав свої повноваження. Фінансова та організаційна діяльність складена на основі подань Л. Плахтій – скарбника, та І. Дуди – відповідального секретаря. Місія і зміст проведенних засідань Президії та Контрольної Комісії. Колишній голова мав намір замінити існуючу назву Федерації. Однак, наміри голів залишилися намірами. Проблеми протистояння у Львівській обласній організації, лемки якої поділилися на дві частини. Проблеми з Київським товариством лемків. Цифри надходжень коштів та їх видатків. На пропозицію С. Гладика звіт Контрольної Комісії затверджений делегатами.

Відтак промовляли гості Конгресу: Вітольд Кохан – бургомістр Горлиць, Василь Гривна – посол Словацької Республіки в Польщі (говорив українською мовою), Мирослав Вендриховіч – повітовий староста, Мирон Сич – голова Сеймової Комісії в справах національних меншин (говорив по-українськи і по-польськи), Віталій Максименко – генеральний консул України в Кракові, Малґожата Малух – віят імени Сенькова повіту Горлиці, Петро Тима – Голова Об'єднання Українців Польщі.

Оголошено протоколи засідань Мандатної комісії, які озвучив Юрій Марканич: на Конгрес

обрано 52 делегати, прибули – 46. Під час півгодинної перерви проводилася прес-конференція із засобами масової інформації.

З інформацією про зміни і доповнення до Статуту СФУЛО виступив Олександр Венгринович. За прийняття нового Статуту проголосували 29 делегатів.

Звіти голів крайових організацій – суб'єктів Федерації, розпочав Стефан Гладик (Польща). Біжуча інформація про діяльність Об'єднання Лемків. Проблеми державного фінансування. Всього встановлено 8 двомовних пам'ятних таблиць на Лемківщині, в т.ч. у Білянці. Пам'ятаємо не лише акцію «Вісла», але й Першу світову війну, в'язні Талерґофу. «Вражливість історична» вимагає від нас не ставити «дражливих» пам'ятників, наголосив доповідач.

Адам Стець (Канада). Ми – українська діаспора, що налічує близько 1 млн. людей. Вже проводимо 27-му Лемківську Ватру в Канаді, яку започаткував Фецьо Г'оч. Основна проблема – асиміляція. Велика розпорошеність лемків в країні. Люди належать до різних українських організацій. Лемківська громада залишилася і діє, пропала «Бойківщина» і «Уцульщина».

Олександр Венгринович (Україна). Необхідно терміново легалізувати Федерацію, створити молодіжну організацію. В Україні 20 обласних товариств, найбільше – в трьох західних областях. «Маємо право мати право» на повернення на свою землю. Депортація – це геноцид. Ніхто не вибачився за наші кривди. Лемки поставлені на межу зникнення. Найбільше досягнень маємо в галузі лемківської культури: Всеукраїнський фестиваль у Монастирську, 9 регіональних фестивалів, виставка-конкурс лемківської писанки, відзначення 100-річчя Б. І. Антонича. Видано «Лемківський словник. 26 000 слів» І. Дуди.

Зенон Галькович (США) сказав: «Ми самі себе фінансуємо». Видаємо масу книжок українською мовою. Ідею молоді ми занедбали. Наші діти спілкуються англійською мовою. Над веф-сторінкою працює А. Хомик. За депортацію польський уряд має покаятися, а ми їм вибачимося. Бажаю дружньої праці в лемківських справах.

Після 45-хвилинної перерви на обід, звіти голів крайових організацій продовжив Богдан Віславський (Сербія). Він сказав: маємо добру співпрацю з організаціями України і Словаччини в справах фестивалей. У 2009 р. в Руському Керестурі проводилося засідання Президії СФУЛО, в якому взяло участь 14 членів з п'яти країн.

В обговоренні доповідей-дискусія виступили Василь Мулеца, Софія Федина, Лідія Плахтій та Юліан Френчко з України, д-р Мирослав Сополига і акад. Микола Мушинка зі Словаччини, Петро Вірхнянський з Гладішова (Польща).

Еміль Гойсак зачитав вітання учасникам Конгресу від проф. Ольги Бенч – генерального консула України в Пряшеві (Словаччина), Слава Бурди – колишнього голови Союзу Русинів-Українців Хорватії.

Номінаційна комісія (голова Петро Сокол) встановила остаточні дані про кількість делегатів Конгресу з правом голосу: Словаччина – 8, Польща – 8, Сербія – 8, Україна – 11, Канада – 3, США – 8. Всього 46 делегатів. Вирішено, що Президія складатиметься з 17, Контрольна Комісія – 7 осіб. Кількість затверджена на засіданні Президії СФУЛО, а персональний склад узгоджений з головами суб'єктів Федерації. Стефан Гладик проінформував, що два члени Президії та один до Контрольної Комісії будуть кооптовані від відсутньої на зібранні Хорватії.

На пост Голови СФУЛО висунуто три кандидатури: С. Федина (Україна), П. Сокол (Словаччина), С. Криницький (Україна). Кожен кандидат виступив із програмою діяльності, ділившись своїм баченням на перспективу, відповів на запитання присутніх. Результати таємного голосування показали: Софія Федина набрала 26 голосів, Степан Криницький – 12, Петро Сокол – 8. Таким чином, новим Головою СФУЛО стала Софія Федина – політолог, кандидат політичних наук, викладачка кафедри міжнародних відносин і дипломатичної служби Львівського Національного університету імені І. Франка, відома співачка.

Делегати та учасники V. Конгресу СФУЛО прийняли Ухвалу і Звернення до Сейму, Президента та Уряду Польщі, до Президента, Кабінету Міністрів і Верховної Ради України, які зачитав Ігор Дуда.

Новообрана Президія і Контрольна Комісія СФУЛО провели свої перші засідання. Заступниками Голови стали Адам Стець (Канада) на Америку і Стефан Гладик (Польща) на Європу. Відповідальним секретарем обрано доц. Степана Криницького (Україна), головою Контрольної Комісії – доц. Ігоря Дуду (Україна). Голова, члени Президії і Контрольної Комісії зробили спільні пам'ятні знімки.

Після закриття Конгресу проводилася невелика концертна програма. Виступав 10-особивий хор «Зоря» з Устя-Горлицького (кер. Анна Дубець), який акапельно співав українські та лемківські народні пісні. Музично-поетичну композицію, присвячену творчості Б. І. Антонича, виконала актриса Євеліна Гват з Ряшева. Три лемківські пісні заспівала Софія Федина. Лідія Плахтій прочитала власний вірш про Лемківщину.

Наступного дня, 13 травня у неділю відбувалися Літургії в церкві Св.Трійці та монастирі СС. Василянок, у яких взяли участь делегати і гості Конгресу, який відійшов в історію.

Ігор ГАНЧОВА

Акція «ВІСЛА» Гравора Василя Мадзеляна

С. Литвиненко

ЗУСТРІЧІ З МИХАЙЛОМ ТЕЛІГОЮ

Від редакції: Фрагмент спогадів Сергія Литвиненка у вигляді ксерокопії надісланий нам з Івано-Франківська без вказування першоджерела. Нам здалися дуже цінними живі спогади визначного мистця, який після Визвольних Змагань перебував на Західній Лемківщині.

Сергій Литвиненко (1899-1964) – скульптор, родом із Полтавщини. Старшина Дієвої Армії УНР. У 1924-29 рр. навчається у Краківській Академії Красних Мистецтв. До 1944 р. жив у Львові. Автор надгробного пам'ятника І. Франкові на Личаківському цвинтарі. В 1952-57 рр. – голова Об'єднання Мистців Українців в Америці.

Михайло Теліга (1900-1942) – інженер-лісівник, бандурист, родом із Кубані.

Старшина-фельдшер Дієвої Армії УНР. З 1929 р. жив у Варшаві. Чоловік Олени Теліги (1907-1942) – поетки і політичної діячки, яка у 1929-39 рр. вчителювала у Варшаві. Від жовтня 1941 р. була головою Стіпки письменників і редактором літературного тижневика «Літаври» у Києві. Розстріляна разом із чоловіком та іншими українськими націоналістами (мельниківцями) в Бабьому Яру.

Розділ II.

По двох роках сидження у польських таборах інтернованих та блукання по західній Галичині – кинула мене доля у місто Новий Санч на Лемківщині. Мешкав я на «голубятнику», тобто у кімнаті на горіщі будинку моїх щирих знайомих п-ва Филиповичів, та готувався до вступних іспитів до Краківської Академії Мистецтв. Котрогось літнього дня невеличким товариством знайомих поїхали до недалекого курорту Криниці. Коли виходили з двірця у Криниці кинулась нам у вічі досить велика жовта афіша, але ніхто її якось не прочитав і ми пішли далі. У самому курорті замаяла більша кількість цих жовтих афіш, аж хтось з товариства приглянувся їй ближче і аж у долоні лягнув: «Паньство! У Криницькому кургавзі концерт укр. бандуриста». Мені щось в серці тьохнуло. Підступаю ближче і читаю, очам не вірячи. Дійсно, концерт укр. бандуриста Михайла Теліги і то... сьогодні.

Бое здивування і захоплення було несамолюбим. Моє ж дійсно прийати вперше до Криниці, щоб потрапити якраз на концерт Михайла!

Зразу ж кинулись ми до каси Кургавзу. Набули квитки, і там довідався я, що Михайло мешкає таки в Кургавзі, але кудись пішов, бо ключ був у порт'єра. Решта дня присвячена була на ловлення у найнеможливіших закутках курорту Михайла, та на вічному забіганню до порт'єра – чи ще не вернувся додому.

Врешті пів години передконцертом Михайло з'явився. Обіймаю, вигукам та обопільному плесканню себе по плечах та колінах, в часі коли він передавався у дуже гарній стилевий стрій, не було кінця і лише 3-ій дзвінок, що покликав його на сцену, розділив нас. Концерт був імпозантний. У великій, дуже гарній салі Кургавзу не було ні одного порожнього крісла. Слухачі, серед яких українців з Криниці та околиці було яких 20%, решта поляки, вітали бандуриста однодушно, дуже прихильно. Не одну думу доводилося виконувати йому по два, а той три рази, а при кінці програми прямо не дозволяли зійти йому зі сцени, домагаючись ще й ще. Звідкілься появилася маса квітів, якими дослівно закидали Михайла. Та й не дурно. Грав і співав Михайло прекрасно. За ці останні роки, що ми не бачились, технікоу гри та багатством репертуару пішов він дуже вперед. Голос скріпився, змужнів, хоч і залишився той

притаманний йому ніжний ліричний тембр. Ну, та й сама постанє. Стрункий, вище середнього зросту, з гарним, ніжним обличчям і прекрасними руками, вбраний у ефективний народний одяг, робили своє, а зокрема жіночі серця танули.

Одним словом, успіх був так великий, що управа Кургавзу зразу ж по концерті просила Михайла лишитися на завтра, сама відсаючи якусь імпрезу, призначену на завтра, та пізніше, аби лише Михайло залишився.

Михайло Теліга згодився, і на другий день відбувся знов концерт з таким же успіхом, як і попереднього.

Ясна річ, що до Санча я того вечора не навідався, а залишився з Михайлом і разом з групою місцевих українців до півночі, бенкетуючи на його честь у ресторани того ж Кургавзу, а потім майже до рана проговорили, згадуючи давнину та міркуючи за сучасне.

Тоді ж я довідався, що Михайло робить заходи виходу до Подєбрцької Академії, що чекає лише документів на вїзд, які мають бути десь за місяць; зараз є вільний і тому постановили ми, що по завтрашнім концерті їдемо до мене, до Санча, бодай на пару день.

Дістали у добрих людей ще одне ліжко і на моїм «голубятнику» зробилося гамірно та весело.

Три перші вечори ми з хати не виходили, бо не хотілось нікуди йти. Ми самі собі вистарчали. Були прекрасні місячні вечори. Михайло сів під вікном, а я лягав на ліжко, слухав і вдивлявся у його постанє осяяну місячним сяйвом, так як тоді, коли його вперше побачив.

Глибоко в душу впливались звуки бандури і співу, а думками лігалося далеко, під Київ і ще далі.

Прекрасні три вечори наповнені смутком радісних спогадів. Ці три вечори найбільш лишилися мені в пам'яті, бо вони були лише наші. Тільки його й мої. Що не передумалося за тих небагато годин?! Скільки плянів, проєктів на наше далєше, національне і наше особисте, зокрема! Розум пхав його у Подєбрати, мене у Краків, а серця обох нас тягнули на батьківщину. Чекали війни, здобуття назавжди Золотоверхої Столиці, а навіть в'їзду разом у його кохану Кубань, яку він не бачив інакше, як лише в Україні, створення сильної Української Армії, в якій ми бачили себе обох і творча, наполеглива праця над зміцненням своєї Державности.

Далі буде.

«КЛИЧЕ ЗЕЛЕНА НЕДІЛЯ»

3-4 червня 2012 р. в с. Рівня Рожнятинського району на Івано-Франківщині (Ватряне поле – територія відпочинку комплексу «Михайлова колиба») відбудеться VI. Прикарпатський фольклорно-етнографічний фестиваль лемківської культури «КЛИЧЕ ЗЕЛЕНА НЕДІЛЯ», який є провідним святом лемків і західних бойків – унікального українського субетносу Прикарпаття.

В програмі фестивалю: вшанування пам'яті жертв депортації українців у 1944-46, 1947 і 1951 рр.; автентичні пісні лемків і західних бойків; етнічна музика та танці; виставка виробів декоративно-прикладного мистецтва і народних ремесел.

Організатори в концертній програмі планують надати фестивальну сцену більш як 50-ти творчим колективам та окремим виконавцям України, Польщі, Словаччини та США.

3 червня 2012 р.

12.00 – хід-парад мистецьких колективів і гостей фестивалю вулицями смт. Рожнятів.

14.00 – урочисте відкриття фестивалю.

15.00 – святковий концерт, спортивні розваги, встановлення рекордів.

21.00 – молодіжна забава з участю популярних виконавців.

4 червня 2012 р.

10.00 – Служба Божа та панахида на Ватряному полі за жертвами депортації українців.

12.00 – продовження концертної програми; конкурси на знання лемківських традицій, звичаїв і побуту; малюнки на асфальті.

18.00 – урочисте закриття фестивалю.

Для того, щоб побувати на фестивалі, потрібно мати патріотизм, бажання, гарний настрій, намет і спальний мішок. Для мистецьких колективів нічого забезпечуємо.

Доїхати на Ватряне поле в с. Рівня можна автобусом чи маршрутним таксі із с. Креховичі Рожнятівського району на трасі Івано-Франківськ – Стрий (за фестивальними знаками-вказівниками). Пасажирським і приміським потягами – до залізничної станції Рожнятів (Креховичі).

Детальніша інформація за тел.: 097-970-85-84, 095-758-26-99, 067-250-03-70. e-mail: u.markanych@gmail.com

Потова адреса: 77611 вул. А.Шептицького, 20 смт. Брошнів-Осада Рожнятівський р-н Івано-Франківська обл.

Оргкомітет

Мовою документів

АНЕКСІЯ

6 травня 1947 р.

Варшава.

Кінцевий протокол до Угоди від 9 вересня 1944 р. між Польським Комітетом Національного Визволення та Урядом Української Радянської Соціалістичної Республіки в справі переселення польських громадян з території УРСР до Польщі й українського населення з території Польщі до УРСР.

Відповідно до Угоди від 9 вересня 1944 року між Польським Комітетом Національного Визволення та Урядом Української Радянської Соціалістичної Республіки про евакуацію польських громадян з території УРСР і українського населення з території Польщі, обидві договірні сторони уклали цей протокол про наступне:

Стаття 1

Договірні сторони з вдволенням констатують, що евакуація польських громадян з території УРСР до Польщі й українського населення з території Польщі до УРСР відбулася і закінчена в атмосфері взаємного розуміння і згоди.

Стаття 2

Про закінчення роботи, пов'язаної з евакуацією, за дорученням договірних сторін, укладено два акти, підписані головними уповноваженими і головними представниками сторін:

1. Акт про закінчення евакуації українського населення з території Польщі до УРСР підписаний головним уповноваженим Уряду Української РСР з справ евакуації і головного представника Уряду Польської Республіки у Любліні.

2. Акт про закінчення евакуації польських громадян з території УРСР до Польщі підписаний головним представником Уряду Польської Республіки з справ евакуації і головного уповноваженого Уряду Української РСР з справ евакуації у Луцьку.

Стаття 3

В актах, згаданих в ст. 2 цього протоколу, додано наступні дані:

Проведена праця згідно з вимогами угоди від дня 9 вересня 1944 року і додатково до неї угоди про продовження терміну евакуації.

Місце перебування районних представників, кількість втраченого населення, яка підлягала евакуації, кількість прийнятих заяв від родин, які підлягали евакуації, кількість евакуйованих.

Вартість залишеного евакуйованими рухомого і нерухомого майна, посівів – озимих і ярих.

Вартість відданої евакуйованими рільничої продукції з переліком кількості тонн і суми оцінки відносно окремих видів рільничих культур.

Формальне констатування про передачу цієї продукції перевідними документами, а також інші дані, що стосуються евакуації.

Стаття 4

Кінцевий взаємний розрахунок між сторонами, в зв'язку з евакуацією польських громадян з території УРСР до Польщі й українського населення з території Польщі до УРСР, буде переданий згідно з підписаними актами після обрахунків усіх витрат, пов'язаних з евакуацією, які понесли сторони, згідно з пунктом 2 статті 6-ї угоди від 9 вересня 1944 року. Цей взаємний розрахунок переданий відповідно до домовленості сторін готівкою або натуральними поставками рільничих і промислових товарів.

Стаття 5

Нинішній протокол складений в двох примірниках польською та українською мовами, причому обидва тексти є однаково достовірними.

Нинішній протокол входить у дію від дня його підписання.

За уповноваженням
Уряду
Польської Республіки
(А. Кожиці)
(Печатка)

За уповноваженням
Уряду
Української Радянської
Соціалістичної
Республіки
(В. Старченко)
(Печатка)

(Літ.: Eugeniusz Misilo. Repatriacja czy Deportacja. T. 2. – Warszawa, 1999. – S. 349-350. Załącznik nr 1. Пер. з польсь.).

НАШІ ЮВІЛЯРИ –
ВИДАТНІ ЛЕМКІВСЬКІ ДІЯЧІ

- 80 – Павло СТЕФАНІВСЬКИЙ** (*3.03.1932, с. Білянка, п-т Горлиці) – етнограф, поет і ризьбяр, культурно-громадський діяч у Польщі.
- 75 – Федір ЛАБИК** (*20.03.1937, с. Святкова Велика, п-т Ясло) – інженер-механік, голова Калуської міської організації ВУТЛ (з 1992).
- 60 – Мар'ян РАЙТАР** (*25.03.1952, м. Сянік) – секретар і голова Сяніцького відділу, член Головної ради Об'єднання українців Польщі (1988-2009). Батько зі с. Чертіж, п-т Сянік.
- 75 – Марія ШПЕН** (*20.05.1937, с. Терстяна, п-т Кросно) – доктор соціологічних наук, професор, академік Академії Наук Вищої Школи України. Заслужений діяч науки і техніки України.
- 50 – Андрій ХОМІК** (*28.05.1962, м. Львів) – художник, громадський діяч у США, член Президії СФУЛО (з 2012). Батько – зі с. Мисцова, п-т Коросно.

ВІТАЄМО!

КОСТЯНТИН ШНИЦЕР
(до 80-річчя від дня народження)

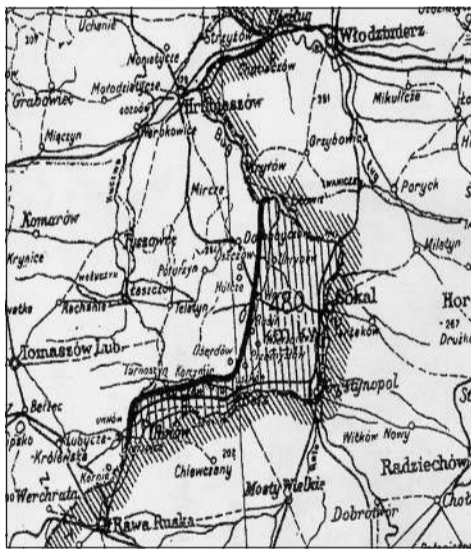
ноно із паркових зон Карпат.

У 1945 році разом із батьками був депортований у Полтавську область Лохвицького району село Риги. Родина його недовго затрималась на місці депортації і у цьому ж році переїхала на Тернопільщину у місто Бережани. У 1951 році закінчує середню школу, успішно здає вступні іспити та стає студентом гриничого факультету престижної Львівської політехніки. У 1956 році завершує інститут як інженер з буріння нафтових та газових свердловин. Однак такий фах його не

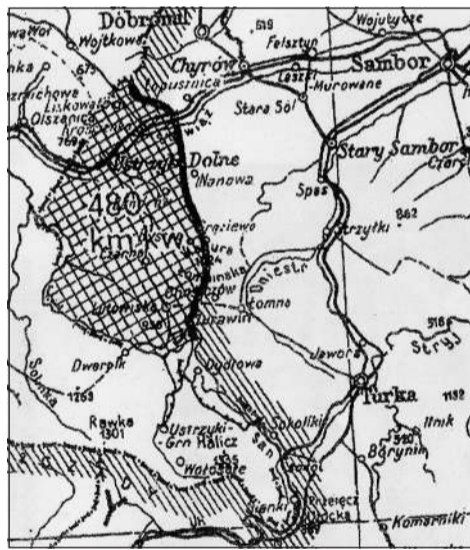
вляштує, він починає працювати як інженер-конструктор на заводі «Електрон» (навчаючись одночасно на вечірньому відділенні механіко-технологічного факультету Політехніки), пройшовши шлях від рядового до провідного інженера-конструктора. У 1968 році переходить на посаду начальника сектора випробувальних машин у фізико-механічному інституті, де працює аж до виходу на пенсію.

З 1992 року, після виходу на пенсію, включається у громадську роботу в обласному (у той час крайовому) товаристві «Лемківщина». Бере участь в організації фестивалів лемківської культури, поїздок на подібні заходи в райони Львівщини, інших областей України та за кордон. Як один із активних членів постійно обирається членом його Правління. Значний період часу він виконує обов'язки заступника голови Правління.

Ті, з ким Ви, Костянтіне Михайловичу, ділили радість і, часом, маленькі розчарування, бажають Вам, щоб доля і на схилі літ була до Вас прихильною і дарувала Вам багато щасливих днів і здоров'я. Життєвих Вам благ та ветеранської наснаги!

Володимир АРДАН,
м. Львів.ОСТАННЯ ЗЛОЧИННА АКЦІЯ –
15 лютого 1951 р.

Відійшли до УРСР

Відійшли до Польщі

(За матеріалами науково-практичної конференції з нагоди 60-річчя депортації українців із Західної Бойківщини у 1951 р. (Львів, 15 серпня 2011 р.). Упор. В. Бадяк, В. Серета. – Львів, 2011. – 52 с.)

61 рік тому комуністичні режими Польщі та СРСР в черговий раз переглянули існуючі кордони за рахунок західно-українських земель. Ініціатором нового обміну виступила Польща. На підставі договору від 15 лютого 1951 р. частина земель Люблінського воєводства загальною площею 480 кв. км. відійшла до Забузького (тепер Сокальського) району УРСР. Рівнозначна територія з тодішньої Дрогобицької області дісталася Польщі. Таким чином, понад 32 тис. мешканців Західної Бойківщини були депортовані переважно у степові райони Півдня і Сходу України. Протягом червня-жовтня 1951 р. з території, яка відійшла до Польщі, переселили 7 167 родин, що складалися з 32 066 осіб – мешканців Нижньо-Устрицького, Хирівського і Стрільківського районів. Водночас, понад 16,5 тис. поляків з рівнинної Сокальщини були виселені в бойківські Бескиди. Ця драма, як і депортація українців з території Польщі в 1944-46 рр., старанно замовчувалася радянською пропагандою.

Увага польського уряду була спрямована на ту частину території УРСР, у надрах якої знаходилося 12-15 млн. тонн нафти і стільки ж – газу, що мали забезпечити країну паливом.

Внаслідок обміну обидві країни змінили свої кордони, не змінюючи розмірів загальної площі. Угода визначала руйнацію етнічної культури та трагедію кожної бойківської родини. У той час державні інтереси були вище інтересів і прав людини. Такий обмін був схожий на продаж приватних будинків – «без меблів і мешканців». Бойки витлумачили по-своєму причину переселення: «Нас на нафту обміняли!»

Польська влада отримала можливість втілити в життя свій амбітний намір – збудувати на Сяні Солинську греблю і гідроелектростанцію – одну з найпотужніших в Європі. Рукотворний каскад над Сяном змінив гірський краєвид. Під воду пішли кілька сіл і цілий пласт бойківської матеріальної культури. Нині Солинське озеро – водосховище з площею 2 200 га і середньою глибиною 25 метрів. Будівництво греблі довжиною 664 м, шириною 12 м і висотою 82 м закінчили зводити в 1969 р. Нині земельні ділянки на узбережжі – одні з найдорожчих у Польщі. За іронією долі, переселенці, яких завезли у випалений сонцем сухий степ на Донежині, Херсонщині, Миколаївщині та Одещині, найбільше потерпали від засухи і спраги.

ХРОНІКА НОВИН

ФЕСТИВАЛЬ МИСТЕЦТВ

25-26 лютого. У Тернополі, в міському Палаці культури «Березіль» відбувся Другий Всеукраїнський фестиваль мистецтв «Україна – свята родина!» під назвою «Весну красну звеличимо!». У ньому взяли участь більше 150 колективів і виконавців з усієї України. Організатором фестивалю став Всеукраїнський благодійний фонд (президент Іван Матішин).

Тернопільщину, зокрема, представляли обрядово-фольклорний ансамбль «Лемківщина» зі с. Підзамочок Бучацького р-ну (кер. З. Писарчук і Г. Ковалішин), народний ансамбль лемківської пісні «Яворина» з Чорткова (кер. Й. Овод), жіночий колектив «Потічок» зі с. Нагірянки Чортківського р-ну (кер. С. Шекета), народний лемківський хор «Яворина» з Монастирська (кер. В. Баран).

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛІТЕРАТУРИ

26 лютого. Лемки – одна з найбільших етнічних громад міста Калуш. При Палаці культури «Мінерал» діє клуб «Гомін Бескидів». Тут відбулася презентація лемківської літератури, над якою працювала Фондація дослідження Лемківщини, зокрема «Лемківський календар – 2012» та його додаток для дітей – «Лемчатко». Цікавий путівник «Низький Бескид: від Команчі до Бортого» (автори В. Гжескі, Т. Трачек), перекладений з польської і виданий у Львові. Цінним є «Лемківський словник. 26 000 слів» Ігоря Дуди, виданий у Тернополі. Словник допоможе у вивченні лемківської говірки, яка зустрічається у вжитку дедалі рідше. Молоді люди розуміють лемківську бесіду, проте говорити не можуть.

ЗАСІДАННЯ КОЛЕГІЇ ВУТЛ

4 березня. Львів. У світлиці Товариства «Лемківщина» відбулося 9-е засідання Колегії ВУТЛ. На порядку денному: інформація про діяльність обласних організацій; затвердження Плану роботи Колегії на 2012 рік; підготовка до проведення V Конгресу СФУЛО в Горлицях (Польща) 12-13 травня; звіт про використання коштів згідно кошторису Державної служби з питань інвалідів і ветеранів війни. Пропозиції для складання кошторисів витрат на 2012-13 рр. Засідання проводив голова ВУТЛ Олександр Венгринович.

ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ СФУЛО

17 березня. Горлиці, Польща. В 14-му засіданні Президії СФУЛО брали участь: в.о. Голови СФУЛО Іван Лаба (Словачина), заступник Голови Стефан Клапик (Польща), відповідальний секретар доц. Ігор Дуда (Україна), скарбник Лідія Плахтій (Україна) і члени Президії: від Польщі – Стефан Гладик, Петро Шафран, Василь Шлянта, Еміль Гойсак; від України – Олександр Венгринович, Оксана Данилів, Степан Майкович, Андрій Тавпаш; від Словачини – Петро Сокол, Павло Богдан, акад. Микола Мушинка, д-р Мирослав Сополіга. Запрошені: доц. Степан Криницький (Ук-

раїна) – голова Контрольної Комісії, Адам Вев'юрка – заступник голови ОЛП, Олександр Маслей – член Головної Управи ОЛП. За допомогою сайпль підтримувася зв'язок із США (С. Гованський) і Канадою (А. Родко, А. Стець). Обговорювався порядок проведення Конгресу та його організаційно-фінансове забезпечення. І. Лаба інформував про виконання ухвал попереднього засідання Президії (від 14.10.2011р.), зачитав порядок-сценарій проведення Конгресу, приблизний кошторис, проекти ухвал і звернень.

«ЛЕМКІВСЬКА ПИСАНКА»

30 березня – 1 квітня. IV Всеукраїнський фестиваль «Лемківська писанка» у Львові (Сихів). Вітальні слова на відкритті виголосили організатори фестивалю Петро Гандяк – голова Фондації дослідження Лемківщини у Львові, Степан Майкович – голова Львівської організації ВУТЛ, Галина Вихованська – директор Дитячої школи народних ремесел. На відкритті свято виступали фольклорні колективи. Організований «круглий стіл» на тему: «Лемківська писанка, її символіка, роль у сучасному мистецтві». У майстер-класах з писанкарства взяли участь майстри лемківської писанки Марія Янко, Соломія Сенчик, Софія Канас, Ольга Барна.

Наступного дня, 1 квітня, проводилася спільна молитва у Лемківській церкві в Шевченківському гаю та відкриття виставки «Лемківська писанка» у Львівському музеї етнографії та художніх промислів. Учасникам фестивалю були вручені дипломи. Весняні писанки – це заряд сонячної енергії, який струменіє з мініатюрних шедеврів, даруючи людям добро і любов.

ФДЛ – 20

21 квітня. Львів. У актовому залі Національної Академії мистецтв проводилося відзначення 20-річчя Фондації Дослідження Лемківщини. Зі звітними доповідями виступили нинішній голова ФДЛ Петро Гандяк, а також попередні провідники – Іван Красовський, Ярослав Швягль, Іван Челах. З нагоди ювілейної дати, науково-видавничу діяльність Фондації відзначили Грамотами обласної організації лемків і ВУТЛ, які вручили Степан Майкович та Ігор Дуда.

ЗАСІДАННЯ КОЛЕГІЇ ВУТЛ

6 травня. Тернопіль. У Лемківській світлиці проводилося 10-е засідання Колегії ВУТЛ. Присутні: від Тернополя – О. Венгринович, І. Дуда, М. Бабічук, В. Прокоп'як; від Львова – С. Майкович, А. Тавпаш, Л. Плахтій, М. Шпак; від Івано-Франківська – С. Криницький, Ю. Марканич. Запрошені: Л. Сорока, Л. Квасниця, Д. Антоноук, Н. Прокоп'як. Голови обласних організацій виступили з інформацією про проведену роботу. Про проблеми «Молодої Лемківщини» говорила Л. Плахтій. На V-му Конгресі СФУЛО в Горлицях Колегія вирішила підтримувати кандидатуру Степана Криницького на пост Голови Федерації.

Лемку! Маєш бесідувати, зварити, мовити, повідати,
радити, речи, гадати.
Втовды лем будеш собом і шанувати Тя будут Люде.

Василь Турпакович

НАЛІЙТЕ ПОГАРИ, БРАТОВЕ!

Лісьня

Налійте погари, братове,
а ты, наш гудаче заграй.
Выпеме завзято
за то наше сьвято,
за рідний Лемківскій наш край.

Єднайме ся, сестры й братове,
а ты нам, старосто, сьпівай.

Бы земля чудесна
з руіны воскресла
і мы ся вернули в свій край.

Настане щеслива година:
збудеме ся горя і бід.
Постане з руіны
нова Лемківщина
і радо зашумит Бескид.

Весельме ся, брата, чудово:
єднання настав слухний час.

Розквітне єдина
нова Лемківщина,
зостане ся память про нас.

ПОМИРИЛИ СЯ

(Лемківским говором)

– Штирнадцет раз бисіда біла о тім, што кой соловій в лісі реве, то медвід щечече.

– Бале, нач тота приповідка? Хочете зознати, то послухайте: заразічка по яри наперся Грицисків Юрко жении свого Андрия гин за лавом з Секелишином Матроном. Бо гин й днічок й саганя як скело, нияка рянда ани дзір'га не роздзір'гана, а фалатів ґрунту од хиж аж до ксенжой задубина. Бо челяднити пари треба. Брездо Марька крижиста, міх висіву лем стрелит, а она юж на піпарачині. Ищи тукша од нанашковой Фенни, што то гев нукус недалечко коло Козяря хижу як ґавз вигородила. Але ний ей там Панбій мат!

Кой Андрий ся спіперечив: – Таки-сте мій добрий няньо? З копивком кажете ми ся світ вязати? Ніт, не дїждана ей и вашой! Нинач така рада. Пропав адамаш і Даньковий помайбі. Дост того кстінства.

– Ид ти, фрасе фрасівскій, яка з тя нерозсуда, велебний Даню.

Лем ся заискрило, як Андрий над Баньчи до міста погнав, ани вітцизнини не доздрит.

Боженьков, суетився Юрчиско, але сина не привернув. Парунацет років зишло, як

бачиском зачімав. Юрко заєдно за сином очі визерав, прикісна каронько. Бо й руки не молоди охляпли та ніт на кого одказати. Вічні з насемсима, – од самісіцькой яри аж по гідній піст – наймуи и наганяи і так фурт.

А Андрий вам, як Андрий: зразу му било онцко за хижом і таціком, але пак в роботі дозвик. А што міц хлопіца, то й сариньча гне гірша. ґрайцар до ґрайцаре стуляв, бо си приобіцував під зиму рідний поріг. Лем ищи мав доскладати няньови на даку крайку й чизму, а собі на годинку. Хоц часом си нераз розгваряв – начь таку сибелию задіяв.

– Бо моглися не вадити й не здівати за женячком...

І зато єдного й другого біда навчила, то ся помирили, як граз карваньчичи, а не кадикотрой.

Співавши вертав Андрий зо світа. Штирі воли нич не значат – й зас з кінце – любши наши два позори, як багацьки штирі воли, штирі воли нич не значат, як тот ґрайцар, што ся качат ... до рідного няня повертавши.

Юліян ТАРНОВИЧ

Олена Кульчицька (* 1877, Бережани + 1967, Львів)
Лемкы в народних строях. Східна Лемківщина. Коло Сянока.

ґАЗДУВАНЯ ВАНІКА. КОГУТ

З циклю «Вундер-Кінд од Сянока»

Новела

Кед Ваніко став твердо на ноги, то няньо, абы не дармував, дали му пасти гуси. Робота была не з тяжких, мав лем пильнувати жебы вода іх не забрала, жебы ся не потратили або астряб не забрав. Єднак з того нич доброго не вышло, бо Ваніко з гусаком не пришли до порозумія: хто з них старший в тому гусячому царстві. Кінчыло-ся тым, же Ваніко з гусаком стали до биткы. Гусак шурнув до Ваніка, же тот ся превернув і мало не одорвав му ухо. Такого свиньства він не очекував і, абы не было гірше, то ся одступив і дав си спокій. Кривда, яку му завдав гусак, выкликала в Ваніка шалену злість. Він мусив на комуся ей зогнати. І ту му ся на очы трафив когут. То був собі такий красавец з розмаїтим пір'ям, велькым червеним гребеньом, люксусовым фостиком і гардима острогами на ногах. Когут був еден на цыле село, такого більше ніхто не мав. Його барз любила баба Нацка. Тот когут нич не робив в курячым гаремі, лем сьпівав, гонорово ходив помедже кур а одганяв молодых когутів. Як лем му ся забагло, топтав куры – і то была выштыка його робота. І якраз, кед Ваніко пришов на обору, покривдженный гусаком, злий як пес, то когут на свою голову сой запіяв. То было його остатне

сьпіваня на сему сьвітї, бо Ваніко запустив до нього друкчком і потрафив до головы. Когут підскочыв догоры, голосно закодкодавав, бздикнув-ся і почав вырабляти такы дивацтва по оборі, якбы попав на розпечений блят. Він підскакував догоры і набік, то ся перевертав през голову, падав і зас починав тоты выкрутасы наново. Наконце стріпав крылами, вытягнув ноги і штоси хрипле выдусив зо себе і ся вспокоїв. Ваніко подумав, же когут зомлів, то ся нагнув абы му дати воды. Баба Нацка выштыко виділа, ій ліпшой нагоды не треба было, жебы одвдичити внукови за когута. Она так приложыла кривулю до Ванікового задку, аж му трісли порточки. Опруч того, Ваніка няньо заперли до пацячого кутця. Когутови, жебы было по-людски, одрубали голову. Ваніка выпустили з гарешту як ся змеркло. Рано в хыжи запахло росолом з ризанками, Ваніко отримав помилуваня, на сьніданя му дали когутячу розбиту голову. То было перше ґаздуваня Ваніка, яке му ся обышло не так юж і кепско, кед не рахувати синього уха і синяків на гузицьї.

Миколай ФУЧЫЛО
з Волі Нижньої, п-т Сянік

СУСЫДСКИ ГРУШКИ

Новела

Лемківска молодіж любила ся бавити приповідками, сьпіванками люб веселима жартама. Молоди хлопчыска были спостережни і нераз робили си ґецы зо старшых ґаздів. Але так, жебы никого не образити...

Г єднім селі, што ся называло Ріпник, жыв ґазда Демко Вышняк, якій мав барз добры грушки. Они ся топили в устах, были солодки як мюд. Демко з осени іздив з ними до Коросна на торг і продавав дост дорого. Тых стромів в саді з добримма грушкама мав три. Жебы злодіє не крали оводчів, він овинув ланцухами стромы, а кінцьї ланцухів привязав до псячьой буды. Кед дахто хтів бы вылізти на дерево, то ланцухы задзвонили і пес бы почув. Но а пак розумите, што бы ся стало! Преціж ґазда Демко был ґосподар острый і мав навет фузию, то жарты з ним были кепски.

А за якых штири хыжы, жыв його сусьд – ґазда Митро Пришляк, якій тіж мав добры грушки. Но ґазда Митро не был такий скупий, як ґазда Демко. Сам з родином іх і в давав по смакувати сусьдам, взміи приносив молодим на сходку. Натоміст в ґазди Демка ішчы ніхто не спробував ани єдной грушки.

Хлопчыска нераз думали, як то зроби з ним ґеца. І наконце придумали! Зачапи приходити до його хыжы, гласкали пса, давали му істи, жебы ся помалу привычаив до них. Потім якости приплывували як Демко зачав рвати грушки на торг до Коросна. Юж было пополюдню як Марина, баба Демкова, зо два разы кликала го на обід. Втовды, за якысы час зашли два жывани до него, нібы ся задали з яком-таким справом, а за тот час трое рвали його грушки з того дерева, де был спущений ланцух і де перед обідом рвав Демко. Єден сьдид на стромі з кошом, другій одберав, а

третій пильнував, жебы ніхто не вздрив іх. Заним ґазда Демко зьів обід, то юж было по роботі. І выштыкы были задоволены: баба Марина, же вчасно подала обід, Демко, же ся наїв, хлопчыска, же ся ім удало, но і пес, же згрыз скірку хліба з гусячым смальцём, што му принесли, жебы сьдид тихо.

За якых пару ден приходят хлопчыска до ґазды Демка. Было то при смерку. В хыжы ся сьвітило і было видно як ґазда сьдид при столі і іст грушки або напівзогнали, або зелены і тверды як псярки. Ів такы, же на торзы ніхто бы не купив. Хлопцы зашли до хыжы, по хвили бесьди вытягли з кышен грушки – велики, жовти, апетитни. Вытягли і повідають, же то ґазда Митро, сусьд Демка, дав ім покостувати. Но і они принесли для цікавости, жебы він спробував, котры сут ліпшы. Демко вкусив раз найліпшу грушку, яка была принесена, вкусив другіраз... Сок му потюк по бороді, а твар робила-ся штотаз то понурша. Зьів, збыхнув і по хвили повів: «Но, має, гунцвот, ліпшы грушки як я! Такых ішчы-м не ів!» Вдарив псястукком по столі і провадив далє: «Просив-єм в него шчепку, то мі не дав. Повів, же – колиси. Він просив г мене шчепку, но я му тіж не дав! А чом бы-м мав давати і робити му выгоду? Шкода, же мі шчепкы не дав, бо грушки ма як злото!»

Хлопчыска ішчы кус побесьдували і ся ґречні пожегнали. А як повиходили з хыжы, то ся допіру зачали реготати: якого ґеца ім ся удало зроби зи скупого ґазды. Реготали-ся з гупоты човека, якій за цыле жытя не зьів сам і дав родині зьисти ани єдной доброй грушки зо свого саду. ґазда, якій не познав своїх добрых грушок, бо не знав іх правдивого смаку.

Ніна ОЛЕНЯК

ЛЕМКІВСКИ ВЕСЬЛЬНИ ВІВАТИ

Пісьні записани Катерином Криницьком (нар. 1934 р.) зо с. Поворозник, п-т Новий Санч. Од 1946 р. жыє в с. Вікторівка Козівского р-ну на Тернопільщині.

Пришли зме до шлюбу,
шлюбу нам не дали –
нашы молодята
Отчешаш не знали.

Молода почала
Отчешаш мовити,
а молодий не знав
ся перекрестити.

Так єм присягала,
аж мі пальці стерпли,
же ты не одпушчу

до самоей смерги.

А до шлюбу єдни,
а зо шлюбу двое,
а як мене рочок,
то іх буде трое.

А до шлюбу ішла
як ружа червена,
а зо шлюбу іде
як трава зелена.

А молода - ружа
як не маєш мужа –

будеш мала мужа,
спаде з тебе ружа.

Молода – квіточок
як неє діточок,
будеш мала діти,
спадут з тебе квіта.

На горі церковка стояла,
там молоды шлюб брали.
Милый повів: ты – моя!
мила: наравду я твоя!

Дале буде.

«Дзвони Лемківщини» -

часопис Всеукраїнського Товариства «Лемківщина»

Наша адреса:

46001, м. Тернопіль, бульв. Т. Шевченка, 21, тел. 52-29-93.

Реєстраційне свідоцтво ТР 145

Замовлення № 409. Тираж 1000

Обсяг 1 друк. арк. Друк офсетний.

ТзОВ «Терно-Граф», м. Тернопіль, вул. Текстильна, 18. Тел. 52-28-79, 52-28-97

Редактор Ігор ДУДА

Редакційна колегія:

Парасковія ТРАЧ - відповідальний секретар, Олександр ВЕНГРИНОВИЧ (Тернопіль), Степан КРИНИЦЬКИЙ (Івано-Франківськ), Степан МАЙКОВИЧ (Львів).

Комп'ютерний набір і верстка - Тарас ВАШКІВ.

Висловлені авторами думки можуть не співпадати з позицією редакційної колегії.

Відповідальність за достовірність фактів несе автор публікації.

Редакція зальшає за собою право редагувати та скорочувати тексти.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.